

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Fellesorganisasjonen (FO)
Mariboegate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

Deres referanse:

Vår referanse: 24/00002-133

Vår dato: 03.04.2024

fo.no

Høringsvar-Forslag til endringer i konfliktrådsloven og straffeloven mv - strafferettslige reaksjoner for ungdom

FO er fagforeningen for sosialarbeidere. FO organiserer nærmere 36 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere

.FOs høringsvar bygger i all hovedsak på innspill fra medlemmer i friomsorgen som jobber med gjennomføring av straffereaksjoner for ungdom.

Vi registrerer at dette er den fjerde høringa knytta til straffereaksjonene ungdomsoppfølging og ungdomsstraff. Til sammenligning har samfunnsstraff eksistert i mer enn 20 år uten at den har blitt skikkelig evaluert.

Som følge av ulike endringer i både innhold og virkeområde, har ungdomsstraffen blitt noe annet enn det som opprinnelig lå til grunn i Prop 135L (2011). Det legges nå opp til mer bruk av ungdomsstraff i kombinasjon med andre straffereaksjoner (fengselsstraff og elektronisk kontroll). Samtidig er gjenopprettende prosess med fornærmede som en sentral faktor i ungdomsstraffen etter hvert blitt svekket. (jfr Nordlandsforskning 2019). Med bakgrunn i disse endringene mener vi en bør vurdere om straffereaksjonen i sin helhet bør legges til kriminalomsorgen for å få en mer tydelig rolle- og ansvarsfordeling.

FO mener derfor at det trengs en helhetlig gjennomgang av straffereaksjonene som er særlig egnet for ungdom, inkludert samfunnsstraff

2. Adgangen til å kombinere ungdomsstraff med særvilkår

FO støtter departementets forslag om å åpne opp for at en kan ilegge særvilkår i perioden fra rettskraftig dom til igangsetting av straffegjennomføringen. Formålet er å sikre faste rammer rundt ungdommen i perioden fra rettskraftig dom og til oppstart av gjennomføring. Det forutsetter imidlertid at det er gjort et godt forarbeid og at domstolen har en god kjennskap til ungdommen slik at særvilkår som ilegges er passende og bygd på kjennskap til den det gjelder. Dette bør også drøftes i den

tverrfaglige koordineringsgruppa (KOG) og framkomme som et ønske i en eventuell anmodning om personundersøkelse for ungdom.

I høringsnotatet problematiseres det hvem som skal følge opp vilkårene. Det er også utfordringer knyttet til vilkårsbrudd før en straff er kommet i gang. Dette mener vi trenger en ytterligere avklaring.

Uavhengig av eventuelle fastsettelse av særvilkår før påbegynt straffegjennomføring, så må målsettinga være å korte ned tidsbruken slik at straffegjennomføringen kommer i gang så raskt som mulig. Det er derfor viktig at vi har fått på plass et nytt regelverk og bedre rutiner. En mer effektiv straffesakskjede vil redusere behovet for å illegge eventuelle særvilkår.

Merknader til kapittel 3 – adgangen til å kombinere ungdomsstraff med ubetinget fengsel

FO støtter ikke forslaget om å utvide adgangen til å kombinere ubetinget fengsel med ungdomsstraff utover 6 måneder. Ungdomsstraffen var i utgangspunktet tenkt som en straffereaksjon som skulle erstatte fengsel og de lengste samfunnsstraffene for barn i aldersgruppen 15-18 år. Det betyr at forslaget vil gjelde for lovbrudd som i utgangspunktet ikke faller inn under målgruppa for ungdomsstraffen. Det kan bety at terskelen for enda mer bruk av fengsel overfor de under 18 år vil reduseres ytterligere. Siden dette er tenkt som den første delen av straffegjennomføringen så kan det også være at ungdommen er eldre enn 18 år når fengselsstraffen er ferdig sonet.

Oppfølging av unge domfelte under gjennomføring av fengselsstraff og etter løslatelse – styrket ettervern i kriminalomsorgen

FO støtter departementets forslag om å styrke ettervernet for unge domfelte. Dette er i tråd med kriminalomsorgenes fagstrategi om unge domfelte. Å tydeliggjøre og styrke regelverket for ettervern innafor kriminalomsorgen, vil bidra til å redusere glippsonen mellom fengsel og frihet siden ansvaret holdes innafor samme etat.

Merknader til kapittel 4 - Påtalemyndigheten adgang til å føre vilkårsbruddsaker under ungdomsstraff

Det foreslås at brudd på vilkår ikke lengre nødvendigvis skal iretteføres av kriminalomsorgen, men at påtalemyndigheten også kan bringe disse inn for retten med anmodning om omgjøring. I dag fører påtalemyndigheten saker der bruddet skyldes at ungdommen har begått ny kriminalitet, eventuelt i kombinasjon med vilkårsbrudd. Kriminalomsorgen ved regionalt nivå fører rene vilkårsbruddsaker.

En endring her vil representere en ny og annerledes ordning som vil kunne forsinke framfor å effektivisere håndtering av bruddsakene. Det antas med andre ord ikke å være et godt effektiviseringstiltak til fordel for de unge at påtalemyndigheten skal ha denne kompetansen sammen med regionalt nivå i kriminalomsorgen

FO støtter ikke dette forslaget.

Med vennlig hilsen

Marianne Solberg
Forbundsleder

Inger Karseth
seniorrådgiver